

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) หมายถึง ผู้ป่วยในที่เข้าพักรักษาตัวในแผนกผู้ป่วยต่าง ๆ ของโรงพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุขในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่มีการจัดรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาล เพื่อให้ความรู้ ข่าวสารแก่ผู้ป่วยใน

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) คือ ผู้ป่วยในที่เข้าพักรักษาตัวในแผนกผู้ป่วยต่าง ๆ ยกเว้นแผนกผู้ป่วยหนัก (I.C.U.) ของโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่ทำการศึกษ ซึ่งมีอาคารดีพอที่จะให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามได้

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ใช้วิธี Multi-Stage Sampling โดยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. สํารวจโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่มีการจัดรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาล เพื่อให้ความรู้ ข่าวสารแก่ผู้ป่วยใน

จากการสำรวจ โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่มีการจัดรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาล เพื่อให้ความรู้ ข่าวสาร แก่ผู้ป่วยใน ในขณะที่ดำเนินการวิจัยมีจำนวน 3 แห่ง คือ

- 1.1 โรงพยาบาลพระนั่งเกล้า จ.นนทบุรี
- 1.2 โรงพยาบาลสมุทรปราการ จ.สมุทรปราการ
- 1.3 โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จ.ปทุมธานี

2. ตรวจสอบจำนวนเตียงที่โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่มีการจัดรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลสามารถรับผู้ป่วยเข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลได้

จากการตรวจสอบ โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่มีการจัดรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลทั้ง 3 แห่ง มีจำนวนเตียงที่สามารถรับผู้ป่วยเข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลได้ ดังนี้

- 2.1 โรงพยาบาลพระนั่งเกล้า จ.นนทบุรี จำนวน 331 เตียง
- 2.2 โรงพยาบาลสมุทรปราการ จ.สมุทรปราการ จำนวน 325 เตียง
- 2.3 โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จ.ปทุมธานี จำนวน 670 เตียง

3. กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้เป็นตัวแทนของประชากร เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่จะเป็นผู้ตอบแบบสอบถามคือผู้ป่วยในของแต่ละโรงพยาบาลที่ศึกษาที่มีอาการดีสามารถให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามได้ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็น 300 ตัวอย่าง

4. คำนวณจำนวนตัวอย่างคือผู้ป่วยในที่จะเป็นผู้ตอบแบบสอบถามของแต่ละโรงพยาบาลที่ศึกษาโดยการหาสัดส่วนจากค่าร้อยละ

จากการคำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างคือผู้ป่วยในโดยการหาสัดส่วนจากจำนวนเตียงของแต่ละโรงพยาบาล ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างของแต่ละ

โรงพยาบาลที่ศึกษา ดังนี้

- 4.1 โรงพยาบาลพระนั่งเกล้า จ.นนทบุรี จำนวน 75 ตัวอย่าง
- 4.2 โรงพยาบาลสมุทรปราการ จ.สมุทรปราการ จำนวน 73 ตัวอย่าง
- 4.3 โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จ.ปทุมธานี จำนวน 152 ตัวอย่าง

5. การเลือกตัวอย่าง ผู้วิจัยและผู้ช่วยดำเนินการโดยให้พยาบาลประจำหอผู้ป่วยในแต่ละแผนกเป็นผู้คัดเลือกผู้ป่วยที่มีอาการดีสามารถให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามได้ และเป็นผู้ป่วยที่เข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลมาเป็นเวลาหลายวันแล้ว ซึ่งผู้วิจัยและผู้ช่วยได้สอบถามผู้ป่วยดังกล่าวถึงการรับฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาล หากผู้ป่วยเคยได้รับฟังแล้ว จึงให้ผู้ป่วยกรอกแบบสอบถาม หากผู้ป่วยสามารถกรอกแบบสอบถามเองได้ แต่หากผู้ป่วยไม่สามารถกรอกแบบสอบถามเองได้ ผู้วิจัยและผู้ช่วยจะเก็บข้อมูลโดยการสอบถามจากคำถามในแบบสอบถามและบันทึกข้อมูลลงในแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามชนิดปลายปิด ประกอบด้วยข้อมูล 4 ส่วน ดังต่อไปนี้

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิหลังผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 6 คำถาม
- ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมกรอรับฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาล จำนวน 7 คำถาม
- ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลด้านรูปแบบการนำเสนอและเนื้อหาของรายการ จำนวน 13 คำถาม
- ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับการนำความรู้ที่ได้รับจากรายการเสียงตามสาย

ในโรงพยาบาลไปใช้ประโยชน์ จำนวน 8 คำถาม

แบบสอบถามดังกล่าว สร้างขึ้นในรูปแบบที่จะนำไปวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยได้กำหนดเลขรหัสคำตอบไว้ล่วงหน้า

ความเที่ยงตรงและความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ

ในการทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถามซึ่งเป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทดสอบโดยปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขปรับปรุงแล้วนำไปทดสอบก่อนที่จะนำแบบสอบถามไปใช้จริง ๆ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามฉบับต้นร่างไปทำการทดสอบ (Pretest) เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ (Relevance) ของเนื้อหา ความเป็นไปได้ (Feasibility) ในแง่ของคำตอบที่จะได้จากผู้ตอบแบบสอบถาม ตลอดจนความยากง่ายและความเข้าใจในภาษาที่ใช้ โดยนำไปทดลองกับผู้ป่วยในตึกผู้ป่วยในโรงพยาบาลพระนั่งเกล้า และนำข้อมูลของการ Pretest จากแบบสอบถามส่วนที่ 4 ไปทดสอบหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (Reliability Coefficient) โดยใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์ของครอนบาช (Cronbach's Coefficient Alpha) ดังนี้ คือ

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_x^2} \right]$$

เมื่อ α คือ ระดับความเชื่อมั่น
 S_i^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
 S_x^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งหมด

จากการทดสอบได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น 0.8774

หลังจากนั้นจึงทำการแก้ไขและปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ แล้วจึงนำออกไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจริง ๆ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลร่วมกับผู้ช่วย จำนวน 4 คน โดยผู้วิจัยได้ทำการอบรมและชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ วิธีการบันทึกการเก็บข้อมูล รายละเอียดเกี่ยวกับแบบสอบถามและทบทวนจนมีความเข้าใจสามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง แล้วจึงทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในแผนกผู้ป่วยในตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างและโรงพยาบาลที่กำหนด สำหรับผู้ป่วยที่มีอาการดี และสามารถกรอกแบบสอบถามเองได้จะเป็นผู้กรอกแบบสอบถามเอง แต่ในกรณีที่ผู้ป่วยกลุ่มตัวอย่างมีอาการดีแต่ไม่สามารถกรอกแบบสอบถามเองได้ ผู้วิจัยและผู้ช่วยจะทำการเก็บข้อมูลโดยใช้วิธีสอบถามจากคำถามในแบบสอบถาม และบันทึกข้อมูลลงในแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลมาครบถ้วนแล้ว ผู้วิจัยก็นำมาลงรหัส ตามที่ได้ทำคู่มือถอดรหัสไว้ล่วงหน้า หลังจากนั้นนำข้อมูลไปลงบัตร และได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องของบัตรข้อมูลแล้วนำไปวิเคราะห์และประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

จากสมมติฐานการวิจัยทั้ง 5 ข้อ ได้กำหนดตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ในการวิจัยครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

สมมติฐานข้อที่ 1

ลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ สถานภาพ การสมรส และอาชีพของผู้ป่วยในที่เข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรับฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาล

ตัวแปรอิสระ

คือ ลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ สถานภาพการสมรส และอาชีพของผู้ป่วยในที่เข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ตัวแปรตาม

คือ พฤติกรรมการรับฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลของผู้ป่วยใน

สมมติฐานข้อที่ 2

ลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ สถานภาพ การสมรส และอาชีพของผู้ป่วยในที่เข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีความสัมพันธ์กับความต้องการรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาล

ตัวแปรอิสระ

คือ ลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ สถานภาพการสมรส และอาชีพของผู้ป่วยในที่เข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ตัวแปรตาม

คือ ความต้องการรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลของผู้ป่วยใน

สมมติฐานข้อที่ 3

ลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ สถานภาพ การสมรส และอาชีพของผู้ป่วยในที่เข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีความสัมพันธ์กับการนำความรู้ที่ได้รับจากรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลไปใช้ประโยชน์

ตัวแปรอิสระ

คือ ลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ สถานภาพการสมรส และอาชีพของผู้ป่วยในที่เข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ตัวแปรตาม

คือ การนำความรู้ที่ได้รับจากรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลไปใช้ประโยชน์ของผู้ป่วยใน

สมมติฐานข้อที่ 4

พฤติกรรมการรับฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลมีความสัมพันธ์กับความต้องการรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลของผู้ป่วยในที่เข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ตัวแปรอิสระ

คือ พฤติกรรมการรับฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลของผู้ป่วยใน

ตัวแปรตาม

คือ ความต้องการรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลของผู้ป่วยในที่เข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

สมมติฐานข้อที่ 5

พฤติกรรมการรับฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลมีความสัมพันธ์กับการนำความรู้ที่ได้รับจากรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลไปใช้ประโยชน์ของผู้ป่วยในที่เข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ตัวแปรอิสระ

คือ พฤติกรรมการรับฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลของผู้ป่วยใน

ตัวแปรตาม

คือ การนำความรู้ที่ได้รับจากรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลไปใช้ประโยชน์ของผู้ป่วยในที่เข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

วิธีการทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐาน

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาเกี่ยวกับตัวแปรลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ สถานภาพการสมรส และอาชีพของผู้ป่วยในที่เข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาล พฤติกรรมการรับฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาล ความต้องการ รูปแบบและเนื้อหารายการเสียงตามสายในโรงพยาบาล และการนำความรู้ที่ได้รับจากรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลไปใช้ประโยชน์ของผู้ป่วยใน วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละและหาค่าเฉลี่ย
2. การทดสอบสมมติฐานการวิจัยเพื่อดูความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ต้องการศึกษา ใช้ χ^2 (Chi-square)

เกณฑ์การวัดและให้คะแนนตัวแปร

ผู้วิจัยวิจัยได้ตั้ง เกณฑ์การวัดและให้คะแนนตัวแปร ดังต่อไปนี้

1. พฤติกรรมการรับฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลของผู้ป่วยใน มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

1.1	ปริมาณการรับฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาล		
	ฟังทุกวันที่เปิด	2	คะแนน
	ฟังแต่ไม่ได้ฟังทุกวัน	1	คะแนน
1.2	การใช้เวลาในการฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาล		
	มากกว่า 1 ชั่วโมง	3	คะแนน
	ประมาณครึ่งชั่วโมง-1 ชั่วโมง	2	คะแนน
	ประมาณไม่เกินครึ่งชั่วโมง	1	คะแนน
1.3	ความน่าสนใจของรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาล		
	น่าสนใจ	3	คะแนน
	เฉย ๆ	2	คะแนน
	ไม่น่าสนใจ	1	คะแนน
1.4	ความชอบในรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาล		
	ชอบ	3	คะแนน
	เฉย ๆ	2	คะแนน
	ไม่ชอบ	1	คะแนน

2. ความต้องการรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลของผู้ป่วยใน มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

	ความต้องการรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาล		
	ต้องการ	2	คะแนน
	ไม่ต้องการ	1	คะแนน

โดยผู้วิจัยได้ตั้ง เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยที่มีเกณฑ์
การให้คะแนนเป็น 2 ระดับ ดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยในระดับ 1.00-1.50 หมายถึง มีระดับต่ำ
 2. ค่าเฉลี่ยในระดับ 1.51-2.00 หมายถึง มีระดับสูง
- และได้ตั้ง เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยที่มีเกณฑ์การให้

คะแนนเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยในระดับ 1.00-1.66 หมายถึง มีระดับต่ำ
2. ค่าเฉลี่ยในระดับ 1.67-2.33 หมายถึง มีระดับปานกลาง
3. ค่าเฉลี่ยในระดับ 2.34-3.00 หมายถึง มีระดับสูง

3. การนำความรู้ที่ได้รับจากรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาล
ไปใช้ประโยชน์

การวัดตัวแปรเกี่ยวกับการนำไปใช้ประโยชน์ ได้แบ่งระดับการ
นำไปใช้ประโยชน์ เป็น 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	5	คะแนน
มาก	4	คะแนน
ปานกลาง	3	คะแนน
น้อย	2	คะแนน
น้อยที่สุด	1	คะแนน

โดยผู้วิจัยได้ตั้ง เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยในระดับ 1.00-2.33 หมายถึง มีระดับต่ำ
2. ค่าเฉลี่ยในระดับ 2.34-3.66 หมายถึง มีระดับปานกลาง
3. ค่าเฉลี่ยในระดับ 3.67-5.00 หมายถึง มีระดับสูง